3736842 NSNS/D : สาขาวิชา : พยาบาลศาสตร์ : พย.ด.(พยาบาลศาสตร์)
คำสำคัญ : ภาวะกลั้นปัสสาวะไม่อยู่ / วิธีการจัดการกับตนเอง / ผู้สูงอายุสตรี

เพ็ญศิริ สันตโยภาส : ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและวิธีการจัดการกับตนเองต่อภาวะกลั้นปัสสาวะไม่อยู่ของผู้สูงอายุสตรีไทยในชุมชน (RELATED FACTORS AND SELF-MANAGEMENT METHODS OF URINARY INCONTINENCE IN THAI FEMALE ELDERLY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วิจิตร ศรีสุพรรณ Dr.P.H., จริยาวัตร คมพยัคฆ์ Dr.P.H., สุทธิชัย จิตะพันธ์กุล M.D., M.Sc. 167 หน้า.
ISBN 974-662-537-3

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเพื่อหาอัตราความชุกของภาวะกลั้นปัสสาวะไม่อยู่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ผลกระทบที่เกิดขึ้น และวิธีการจัดการกับตนเองในกลุ่มผู้สูงอายุสตรีอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในชุมชนเขตต่างๆของกรุงเทพมหานครระหว่างเดือนสิงหาคม 2540 ถึงมกราคม 2541 ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุสตรีที่บ้านจำนวนรวม 720 คนตามกรอบแนวคิดเชิงระบาดวิทยา ประกอบด้วยลักษณะทางชีวภาพ สิ่งแวดล้อม แบบแผนการดำเนินชีวิต และระบบดูแลสุขภาพ

ผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุสตรีมีภาวะกลั้นปัสสาวะไม่อยู่คิดเป็นอัตราความชุกร้อยละ 28.5 ชนิดของภาวะกลั้นปัสสาวะไม่อยู่ที่พบบ่อยที่สุดคือ ชนิดผสมซึ่งมีอาการทั้งปัสสาวะเล็ดเวลาไอหรือจามร่วมกับปัสสาวะราดกลั้นปัสสาวะไม่ทันร้อยละ 28.8 ของทั้งหมด และพบผู้มีภาวะกลั้นปัสสาวะไม่อยู่ระดับรุนแรงมากร้อยละ 57.6 ผลกระทบทางจิตใจที่ส่งผลต่อชีวิตทางสังคมของผู้สูงอายุสตรีได้แก่ ความรู้สึกไม่สุขสบาย ขาดความมั่นใจในตนเองและรู้สึกต้องการแยกตัวออกจากสังคมคิดเป็นร้อยละ 66.8, 49.3 และ 49.3 ตามลำดับ ผู้สูงอายุสตรีส่วนใหญ่ยอมรับสภาพต่อภาวะกลั้นปัสสาวะไม่อยู่และมีวิธีการจัดการกับตนเองที่ใช้บ่อย ได้แก่ เปลี่ยนผ้าเมื่อเปียก ถ่ายปัสสาวะบ่อยๆ งดกิจกรรมนอกบ้าน และรีบเข้าส้วมทันทีเมื่อปวดตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกลั้นปัสสาวะไม่อยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ค่าดัชนีความหนาของร่างกายที่เกินมาตรฐาน ประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน การเป็นโรคหัวใจ การเป็นโรคระบบทางเดินหายใจ ภาวะท้องผูกเรื้อรัง และภาวะซึมเศร้า เมื่อพิจารณาถึงความชุกของภาวะกลั้นปัสสาวะไม่อยู่ในผู้สูงอายุสตรีซึ่งพบมากถึงร้อยละ 28.5 ซึ่งเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข การจัดโปรแกรมให้ความรู้แก่ผู้มีอาการ ครอบครัว และผู้ให้บริการด้านสุขภาพในการป้องกันและควบคุมการกลั้นปัสสาวะไม่อยู่เพื่อให้เกิดความรู้ มีทัศนคติ ความคาดหวัง และการจัดการกับปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็น และสมควรจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อเตรียมพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญด้านนี้โดยเฉพาะ และมีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของผู้ให้บริการสุขภาพต่างๆด้วย